

## Guia docent

### Identificació de l'assignatura

<b>Assignatura / Grup</b>	22300 - Pedagogia Social i Comunitària / 50
<b>Titulació</b>	Grau d'Educació Social - Primer curs
<b>Crèdits</b>	6
<b>Període d'impartició</b>	Primer semestre
<b>Idioma d'impartició</b>	Català

### Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Josep Lluís Oliver Torelló <i>Responsable</i> <a href="mailto:josepluis.oliver@uib.es">josepluis.oliver@uib.es</a>						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
Virginia Ferreiro Basurto <a href="mailto:virginia.ferreiro@uib.es">virginia.ferreiro@uib.es</a>	11:00	12:00	Dimarts	02/09/2019	20/07/2020	B208A Guillem Cifre

### Contextualització

L'assignatura "Pedagogia Social i Comunitària" constitueix una de les cinc assignatures bàsiques pròpies de la titulació d'Educació Social. Té un caràcter estructurant pel que fa a la formació dels futurs educadors/es socials. En ella s'han de posar les bases teòriques per a la comprensió del conjunt de matèries que formen part de la titulació. Això és degut a que la progressiva teorització i fonamentació de l'educació social es sustenta en les aportacions de la Pedagogia Social i en el tret constituent que considera que la Pedagogia social implica una "teorització de la pràctica per a la pràctica".

L'assignatura consta de sis crèdits ECTS i s'oferta durant el primer semestre del primer curs del Grau d'Educació Social i forma part del mòdul "Fonaments teòrics de l'Educació social" i de la matèria "Fonaments històric-pedagògics de l'Educació social" la qual consta només de dues assignatures .

Mitjançant aquesta assignatura es pretén que es compreguin els condicionants teòrics i metodològics propis del coneixement de la realitat socioeducativa. Per aconseguir aquest objectiu, s'ha de comprendre abans el significat i l'impacte que la Pedagogia Social ha tengut com a disciplina científica, en el marc de les Ciències de l' Educació. Es pretén que l'alumne adquireixi els coneixements teòrics i les capacitats d'anàlisi, reflexió i síntesi, que són necessaris per a una formació sistemàtica en aquest camp de la Pedagogia Social.

En l'assignatura s'aportarà una visió general d'autors, paradigmes, teories i metodologia pròpia de la Pedagogia social contextualitzant-la, des d'una dimensió històrica i comparada, en l'àmbit científic europeu.

## Guia docent

També es farà esment als principals àmbits d'intervenció professional de l'Educador/a social, als factors rellevants en la seva professionalització, així com també i de manera especial a la dimensió comunitària de la Pedagogia social.

### Requisits

---

### Competències

---

#### Específiques

- \* CE1. Comprensió dels processos, institucions i idees que s'han donat històricament i que han configurat els models actuals d'intervenció socioeducativa. CE2. Conèixer les polítiques de benestar social i la legislació que sustenten els processos d'intervenció socioeducativa CE3. Conèixer els supòsits pedagògics i biopsicosocials que estan en la base dels processos d'intervenció socioeducativa, així com les característiques fonamentals dels entorns d'intervenció.

#### Genèriques

- \* CT1. Capacitat d'anàlisi i síntesi CT3. Capacitat comunicativa i lingüística. CT5. Capacitat de gestió de la informació CT6. Capacitat de resolució de problemes i presa de decisions CT7. Capacitat crítica i autocrítica CT8. Capacitat empàtica, respectuosa, solidària i de confiança cap als subjectes i institucions CT15. Compromís ètic amb les persones, les institucions i la pràctica professional

#### Bàsiques

- \* Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: [http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp\\_basiques/](http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/)

### Continguts

---

#### Continguts temàtics

BLOC 1. La professió d'educador social: sorgiment, desenvolupament i institucionalització

- 1.1. Les tradicions professionals de l'educació social
- 1.2. L'educació social com a professió

2. Fonamentació i conceptualització teòrica i paradigmàtica de la Pedagogia social. La pedagogia comunitària

- 2.1. Conceptes bàsics de l'educació social i de la Pedagogia social
- 2.2. La fonamentació de la Pedagogia Social: socialització, aprenentatge social i suport social
- 2.3. Teories i paradigmes de la Pedagogia social
- 2.4. La Pedagogia comunitària: Concepte i característiques

3. La dimensió històrica i comparada de la Pedagogia social



## Guia docent

- 3.1. La construcció històrica de la Pedagogia social: fases, autors i tendències
- 3.2. La Pedagogia social comparada.
4. Els àmbits d'intervenció de la Pedagogia social
  - 4.1. L'educació familiar i el desenvolupament comunitari.
  - 4.2. L'educació per a la integració social.
  - 4.3. L'educació de l'oci, l'animació i la gestió cultural
  - 4.4. La intervenció socioeducativa en família, infància i joventut
  - 4.5. La intervenció socioeducativa amb persones adultes i majors
  - 4.6. La intervenció socioeducativa en la diversitat.
5. Contextos d'intervenció de la Pedagogia social
  - 5.1. Política social, estat del benestar i intervenció socioeducativa.
  - 5.2. Característiques dels serveis socials. Els serveis socials a Europa, a Espanya i a les Illes Balears.
  - 5.3. Serveis socials, voluntariat, les ONGs i l'educació social
  - 5.4. La institució escolar i la intervenció comunitària: característiques, tipus de relacions i perspectives. La intervenció comunitària en xarxa
  - 5.5. La intervenció comunitària i els projectes socioeducatius d'abast comunitari
  - 5.6. Altres contextos d'intervenció socioeducativa
6. Metodologia de la Pedagogia social
  - 6.1. Les característiques metodològiques de la Pedagogia Social. La Pedagogia Social com a disciplina social i com a disciplina d'intervenció
  - 6.2. Anàlisi de projectes d'intervenció socioeducativa

## Metodologia docent

Abans d'iniciar el curs, els alumnes han de llegir acuradament la present guia, consultant al professor dubtes al respecte.

Cal que reviseu el calendari de l'assignatura i les respectives dates d'entrega de les activitats.

Teniu un temps per a l'estudi de cada un dels temes i per a l'entrega de les respectives activitats. Aquesta entrega està rigorosament programada i cal respectar-la de forma estricta. Podeu trobar al calendari de l'assignatura les dates d'entrega. Les activitats que, per qualsevol motiu, siguin lliurades fora del termini establert al respecte, no podran superar la qualificació de 5 (50% del seu valor).

Les consultes personals s'han d'enviaral "Forum individualitzat per a tutories". El "Foro General" està reservat per a aspectes d'interés general dels quals participa tot el grup.

### **MOLT IMPORTANT**

D'acord amb la normativa interna de la UIB, el plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball o copiar a un examen, constitueix motiu de desqualificació. En aquest cas, l'estudiant haurà de repetir el treball havent d'esperar a la següent convocatòria per a la seva presentació.

Activitats de treball presencial (0,12 crèdits, 3 hores)



## Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Altres	Examen de l'assignatura	Grup gran (G)	Mitjançant una prova escrita es valoraran els aprenentages assolits al llarg del curs.	3

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

### Activitats de treball no presencial (5,88 crèdits, 147 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Assistència a activitats d'interès socioeducatiu	L'alumnat té la possibilitat d'assistir a activitats organitzades per la Facultat d'Educació, per altres Departaments universitaris, o bé per diverses entitats de caràcter socioeducatiu.	5
Estudi i treball autònom individual	Exercicis i activitats per a cada un dels temes	Es preten, mitjançant tècniques d'avaluació continuada, validar l'adquisició dels aprenentages propis de cada tema.	71
Estudi i treball autònom individual o en grup	Estudi	Es preten que l'alumne assoleixi els principals continguts propis de l'assignatura	71

### Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

### Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

#### Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

## Guia docent

### Examen de l'assignatura

Modalitat	Altres
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament ( <b>recuperable</b> )
Descripció	Mitjançant una prova escrita es valoraran els aprenentages assolits al llarg del curs.
Criteris d'avaluació	En aquest apartat s'avaluarà el grau d'adquisició dels aprenentages i la profunditat d'anàlisi dels alumnes així com també la seva capacitat crítica i la capacitat per relacionar els continguts propis de l'assignatura amb altres propis dels estudis d'educació social

Percentatge de la qualificació final: 45%

### Assistència a activitats d'interès socioeducatiu

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques ( <b>no recuperable</b> )
Descripció	L'alumnat té la possibilitat d'assistir a activitats organitzades per la Facultat d'Educació, per altres Departaments universitaris, o bé per diverses entitats de caràcter socioeducatiu.

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 10%

### Exercicis i activitats per a cada un dels temes

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes ( <b>recuperable</b> )
Descripció	Es preten, mitjançant tècniques d'avaluació continuada, validar l'adquisició dels aprenentages propis de cada tema.
Criteris d'avaluació	Correcta realització de l'exercici i qualitat d'aquest

Percentatge de la qualificació final: 45%

### Estudi

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Proves objectives ( <b>recuperable</b> )
Descripció	Es preten que l'alumne assoleixi els principals continguts propis de l'assignatura
Criteris d'avaluació	Aquest apartat s'avaluarà mitjançant la prova de resposta llarga. El percentatge corresponent a la seva avaluació està inclòs en aquesta prova

Percentatge de la qualificació final: 0%

### Recursos, bibliografia i documentació complementària

Els llibres de la bibliografia bàsica són els que es tendran en compte a l'hora de seguir el desenvolupament de l'assignatura. Cal disposar d'alguns volums de lectura a modo de manual de l'assignatura i consultar-los de forma periòdica a mesura que avança el curs. En qualsevol cas, a l'espai de tutoria el professorat podrà orientar vers dubtes específics que l'alumnat presenti al respecte.

### Bibliografia bàsica



## Guia docent

- CARIDE GÓMEZ, J. A. (2005). Las fronteras de la Pedagogía Social. Barcelona, Gedisa
- FERMOSO, P. (1994) Pedagogía Social. Fundamentación específica. Herder. Barcelona
- MINGUEZ, C. (Coordinador) (2005) La educación Social: discurso, práctica y profesión. Madrid, Dykinson
- NÚÑEZ, V. (1999) Pedagogía Social: cartas para navegar en el nuevo milenio. Buenos Aires: Santillana.
- NÚÑEZ, V. (Coord) (2002) La educación en tiempos de incertidumbre: Las apuestas de la Pedagogía Social. Barcelona, Gedisa
- ORTE, C / MARCH, M. (2001): Pedagogía de la inadaptación social. Valencia: Nau Llibres
- PÉREZ SERRANO, G. (2003) Pedagogía Social/Educación Social. Construcción científica e intervención práctica. Madrid, Narcea
- PLANELLA, J./ VILAR, J. (Eds) (2003) L'educació social: projectes, perspectives i camins. Barcelona, Ed. Pleniluni.
- SÁEZ, J. (2003) La profesionalización de los educadores sociales. Barcelona: Gedisa.
- SÁEZ, J. -coord- (2007) Pedagogía Social. Madrid: Pearson

### **Bibliografía complementària**

- AYERBE, P. (1996): La educación social: campos y perfiles profesionales. Ibaeta Pedagogía. Hernani.
- ARROYO, M., (1985): '¿Qué es la pedagogía Social?', en Bordón, n. 257, Madrid.
- BERRY, T. i GREENSPAN, S. (2005). Las necesidades básicas de la infancia. Lo que cada niño o niña precisa para vivir, crecer y aprender. Graó. Barcelona.
- CARIDE, J. A. (Coordinador) (2000) Educación social y Políticas culturales. Universidad de Santiago de Compostela. Facultad de Ciencias de la Educación. Santiago de Compostela
- COLOM, A. J. (Coord, 1987) Modelos de intervención socioeducativa. Narcea. Madrid.
- ESCARBAJAL, A., (1992): 'La Animación Sociocultural como instrumento para el desarrollo comunitario', en Anales de pedagogía, n.10, Universidad de Murcia: Servicio de Publicaciones.
- GARCÍA GARRIDO, J. L. y Otros (2001): Esquemas de Pedagogía Social Pamplona: Eunsa.
- GARCÍA MOLINA, J. (2003) Dar (la) palabra. Deseo, don y ética en educación social. Barcelona. Gedisa
- LÓPEZ HERRERÍAS, J. A. (2000): Paradigmas y métodos pedagógicos para la educación Social. Valencia: Nau Llibres..
- MARCH, M.X. i ORTE, C. (2014). La pedagogía social y la escuela. Los retos socioeducativos de la institución escolar en el siglo XXI. Barcelona. Octaedro.
- MUÑOZ SEDANO, A. (Comp.)(1994): El educador social: profesión y formación universitaria. Madrid: Popular.
- NÚÑEZ, V. (1990): Modelos de Educación Social en la época contemporánea. Barcelona: PPU.
- ORTEGA, J. (Coord 1999.) Pedagogía Social Especializada. Barcelona: Ariel.
- ORTEGA ESTEBAN, J. (Coordinador) (2002) Nuevos retos de la Pedagogía Social: la formación del profesorado. Sociedad Ibérica de Pedagogía Social. Salamanca
- ORTEGA, P. y MINGUEZ, R.: Los valores en educación. Barcelona: Ariel
- PANTOJA, L. (Coord, 1998) Nuevos espacios de la educación social. Ediciones Mensajero- ICE. Universidad de Deusto. Bilbao.
- PÉREZ SERRANO, G. (Coord.)(1991): Elaboración de proyectos sociales. Madrid: Narcea.
- PETRUS, A. y Otros (2001): De profesión Educador Social. Barcelona: Paidós.
- QUINTANA, J.M. (1994): Educación Social (Antología de Textos clásicos). Madrid: Narcea.
- QUINTANA, J.M. (1999): Textos clásicos de Pedagogía Social. Valencia: Nau Llibres.
- RIERA, J. (1998): Concepto, formación y profesionalización de: el educador social, el trabajador social y el pedagogo Social. Valencia: Nau Llibres
- ROMANS, M, PETRUS, A. Y TRILLA, J. (2000) De profesión educador (a) social. Paidós. Barcelona.
- SAEZ, J., (1986): "La Pedagogía Social en España. Sugerencias para la reflexión", en Revista de Pedagogía Social, no 1, Murcia.
- SAEZ, J., y otros (1993): El Educador Social, Universidad de Murcia: Servicio de Publicaciones.
- VEGA FUENTE, A. (2003) La educación social ante la discapacidad. Archidona, Aljibe



## Guia docent

- VV. AA. (2006) La pedagogía social en la sociedad de la información. Barcelona: UOC

### Altres recursos

---

#### REVISTES, WEBS I ALTRES INFORMACIONS

- Revista Interuniversitaria de Pedagogía Social
- Educación Social. Revista de intervención educativa [www.peretarres.org/revistaeducacionsocial](http://www.peretarres.org/revistaeducacionsocial)
- Res, Revista de Educación Social [www.eduso.net/res/](http://www.eduso.net/res/)
- Col.legi d' Educadores i Educadors Socials de Catalunya. [www.ceesc.es](http://www.ceesc.es)
- Colexio de Educadores Sociais de Galicia [www.colexioeducadores.com](http://www.colexioeducadores.com)
- Col.legi d' Educadores i Educadora de les Illes Balears Correo-e: [ceesib.ceesib@tiscali.es](mailto:ceesib.ceesib@tiscali.es)
- Asociación Internacional de Educadores Sociales (AIEJI) <http://www.aieji.free.fr>
- Asociaciones Profesionales de las diferentes Comunidades Autónomas [www.eduso.net/red.htm](http://www.eduso.net/red.htm)
- Anuari de l'Educació de les Illes Balears

